

Lisa Sanders over House M.D., diagnostische fouten en horkerige artsen

House: een moderne Sherlock Holmes

Michiel Hordijk

Na een carrière bij de televisie besloot Lisa Sanders arts te worden. Haar medische column in The New York Times was de inspiratiebron voor de tv-serie over dr. House, de eigenwijze betweter. In haar boek pleit ze er juist voor om naar de patiënt te luisteren.

Lisa Sanders zit in een kamertje hoog in het AMC haastig een boterham te eten. ‘Duurt het interview lang?’, vraagt ze. ‘Mijn man en ik willen straks naar het Anne Frank Huis.’ De Amerikaanse Sanders, geboren in 1956 en werkzaam als internist aan Yale University, is in Nederland om de eerste Borstlezing (zie *kader* op blz. 27) te verzorgen. Sanders begon haar carrière in de televisiewereld. Tot haar aanvankelijke teleurstelling moest ze voor de televisie vooral medische onderwerpen behandelen. ‘In Amerika wordt medische journalistiek niet erg hoog aangeslagen. Ik dacht eerst: ik ben beter dan dit, maar zodra ik eraan begon vond ik het fantastisch.’ Zo fantastisch, dat Sanders na acht jaar medische journalistiek op 36-jarige leeftijd besloot om zelf haar artsenbul te gaan halen. Ook als arts bleef ze affiniteit met de media houden en vanaf 2002 kreeg ze een vaste column in The New York Times: *Diagnosis*. In deze column wordt steeds een casus gepresenteerd waarbij Sanders klachten en symptomen van een echte

Lisa Sanders bleef ook als arts affiniteit met de media houden. ‘Haar’ *House M.D.* is de best bekeken televisieserie ooit.

beeld: De Beeldredactie, Marco Okhuizen

House mag dan een hork zijn, als alle personages uit de serie zouden samensmelten tot één persoon, had je een geweldige arts, meent Sanders.

beeld: FOX

‘House is geneeskunde zonder alle saaie stukken’

patiënt beschrijft en de lezers eerst zelf mogen puzzelen om de juiste diagnose te stellen. De column werd een groot succes en bleef ook in Sanders’ oude werkkkring niet onopgemerkt. ‘Een producent las mijn column en vond het geweldig. Het idee voor de serie die later *House M.D.* zou worden was om een soort Sherlock Holmes voor deze tijd te maken. De schrijver van *Sherlock Holmes*, sir Arthur Conan Doyle, was een arts, maar zijn hoofdfiguur kon destijds geen arts zijn omdat het toen weinig zin had om arts te zijn: ook al had je de

diagnose juist, de patiënt ging toch bijna altijd dood. Inmiddels is dat natuurlijk anders en is House een soort moderne Sherlock Holmes geworden.’

De serie *House M.D.* heeft inmiddels het *Guinness Book of Worldrecords 2012* gehaald als de best bekeken televisieserie ooit. In de serie lost de briljante dr. House medische raadsels op waar zijn collega’s niet uitkomen – vaak via grillige diagnostische wegen en bijna altijd met beperkte sociale vaardigheden jegens zijn patiënten en collega’s. Als technisch adviseur van de serie denkt Sanders mee over de medische plotlijnen.

Naast dit adviseurschap voor *House M.D.* en haar column in *The New York Times* is ze ook nog auteur. In haar boek *Every patiënt tells a story* pleit ze voor meer aandacht voor het verhaal van de patiënt.

De Borst-lezing

De Ruitinga van Swieten Stichting stelt zich tot doel alle verschillende aspecten van de algemeen interne geneeskunde aan het AMC te bevorderen. Een van de activiteiten van de stichting is het organiseren van een Borst-lezing. De eerste Borst-lezing werd op 16 december 2011 verzorgd door Lisa Sanders en had als thema ‘*diagnostic error*’.

Meer aandacht voor het verhaal van de patiënt in plaats van meteen diagnostische tests te bestellen en dan weer verder te zien. Dit lijkt niet erg op de aanpak van Dr. House?

‘Het is wel de aanpak van House, alleen doet hij het niet zelf. Hij heeft hulpjes die het praten en luisteren voor hem doen. Als je alle personages uit House bij elkaar zou smelten, dan zou je echt een geweldige arts hebben.’

De diagnoses die House stelt zijn vaak behoorlijk vergezocht. Hij bestelt dure tests om zeer onwaarschijnlijke hypothesen te bevestigen. Is dat wel realistisch?

‘Nee, in de normale praktijk is dat geen goed beleid. Maar Alfred Hitchcock zei al: “Kunst is het leven zonder alle saaie stukken”.

House is geneeskunde zonder alle saaie stukken. En het uitgangspunt van House is dat hij alleen patiënten aanneemt die andere dokters voor een raadsel stellen, zodat je al snel bij de meer obscure diagnoses uitkomt.'

Dr. House-project

Onder de vele fans van *House M.D.* bevinden zich ook medische studenten van de Nederlandse tak van de International Federation of Medical Students' Associations (IFMSA). Sinds enkele jaren organiseert deze groep in Nederland het Dr. House-project. In het kader van dit project worden op Nederlandse faculteiten afleveringen van *House M.D.* geanalyseerd. Dat is meer dan zomaar een filmpje kijken, vertelt Johan Verhagen, derdejaarsstudent en vice-voorzitter extern van de Nederlandse tak van IFMSA (IFMSA-NL). 'Een medisch specialist evalueert samen met de studenten de medische problemen die langskomen.' Naast de medische kant wordt er tijdens deze sessies ook naar de ethische kant van de serie gekeken. 'Officieel kan het ethisch gezien vaak niet wat House doet. Maar hij bereikt wel vaak goede resultaten. Die tegenstelling kan interessante discussies opleveren', aldus Verhagen.

Abel Thijs, internist in het VUmc, is als een van de docenten betrokken bij het Dr. House-project. Thijs is helder over de uitkomst van een discussie over het functioneren van House. 'Bij ons zou deze dokter er snel uitvliegen, zonder gouden handdruk.' Het ethisch onjuiste handelen van House zou in het echt volgens Thijs nooit geaccepteerd worden. Thijs vertelt dat jonge studenten vaak enigszins gedesillusioneerd de zaal verlaten na de bespreking van een House-aflevering. 'Dat zijn dan studenten die ook een soort House willen worden, maar ik zeg vooral: niet doen! Naast het onbeschofte handelen doet House lukraak aan dure diagnostiek met de meest geavanceerde apparatuur. Bij hoesten, kortademigheid en het opgeven van bloederig sputum zou elke arts in eerste instantie aan een longontsteking denken. House denkt aan het syndroom van Goodpasture en heeft dan nog gelijk ook.'

House lijkt af en toe wel een soort wonderdokter. Denkt u niet dat hij het werk van echte artsen op deze manier bemoeilijkt? Echte artsen zitten er ook wel eens naast.

'Ik denk niet dat mensen denken dat drama laat zien hoe de wereld echt werkt. Bovendien is House een behoorlijk beperkt persoon. Hij heeft geen goed karakter en hij maakt gemiddeld negen fouten per aflevering. Hij gaat door twintig diagnoses waarvan er maar één juist is. En de diagnose waar hij het eerst aan denkt, is nooit de juiste. Maar dat vind ik juist leuk aan de serie. Het laat zien hoe dokters fouten maken, maar uiteindelijk wel bij de juiste diagnose uitkomen. Net als ik in mijn column probeer te doen, laat het zien dat geneeskunde in feite een detectiveverhaal is.'

Uw Borst-lezing gaat over diagnostische fouten. Hoewel House uiteindelijk altijd met de oplossing op de proppen komt, stelt u dat er in werkelijkheid te veel fouten in de diagnostiek worden gemaakt.

'In Amerika verscheen tien jaar geleden een studie naar fouten in de geneeskunde. In deze studie werden alle medische fouten onderzocht, behalve de fouten die in de diagnostiek gemaakt worden. Er wordt weinig over foute diagnostiek gesproken terwijl 15 procent van de patiënten een foute diagnose krijgt. Ik wil dat meer mensen gaan nadenken over het diagnostisch traject zodat in de toekomst minder fouten op dat gebied worden gemaakt.'

Dr. House is niet erg vriendelijk tegen zijn patiënten. Was het uw idee om het personage zo vorm te geven?

'Nee. Ik vind dat een vreselijk trekje van House. House zegt vaak: "Iedereen liegt". Daarmee bedoelt hij dat patiënten vaak tegen hem liegen. Ik denk dan, geen wonder dat patiënten tegen je liegen, je gedraagt je als een hork. Om schaamtevolle dingen te vertellen is een vertrouwensrelatie nodig. Niemand gaat je persoonlijke dingen vertellen als je je gedraagt als House.'

Links naar de columns van Lisa Sanders en de website van House en eerdere berichten van Medisch Contact over House vindt u bij dit artikel op www.medischcontact.nl.